

Graag maak ik gebruik van de gelegenheid in te spreken op de nieuwe Wet Natuur.

Ik wil in mijn betoog graag op de volgende punten ingaan:

1. Het niet voldoen aan de Europese verplichtingen in het kader van Natura 2000;
2. De mogelijkheid mij te kunnen beroepen op het beginsel van Zorgplicht, teneinde in concrete projecten/situaties natuurwaarden te kunnen beschermen en voorkomen dat deze te gronde gaan;
3. Beheer en daarbij komende problemen in de huidige wet als ik als vrijwilliger beheerwerkzaamheden wil kunnen verrichten.

Ad 1: het niet voldoen aan Europese verplichtingen:

In de huidige Nb-wet, en ook in de toekomstige Wet Natuur, vindt geen implementatie plaats van de Conventie van Bern. In deze conventie staat een aantal (planten-)soorten genoemd, die geacht worden via deze conventie beschermd te worden. Zoals gezegd zal in de Wet Natuur geen van de in deze conventie genoemde soorten als beschermd staan aangegeven; het gaat om soorten als alle wolfsklauwen, Parnassia, Wolverlei/Valkruid en enkele orchideeënsoorten.

In de 'oude' FF-wet was dat nog niet zo erg, aangezien daar via het Nederlandse recht een aantal van deze soorten beschermd was. In de toekomstige wet is dat in het geheel niet het geval, en daarmee voldoet Nederland niet aan zijn Europese verplichtingen.

Ik ben voormalig vergunningverlener Nb-wet van LNV/ELI; en heb vanuit die hoedanigheid in december 2010 reeds eerste versies van de Wet Natuur onder ogen gehad. Daarin stond toen als toelichting dat de betreffende soorten afdoende beschermd zouden zijn via de Natura 2000-aanwijzingen. Dat is om 3 redenen absoluut onwaar. Hieronder zet ik uiteen waarom:

- de soorten kunnen buiten N2000-gebieden voorkomen, zodat ze dáár iig. niet beschermd zijn (er blijkt nergens uit de wet dat dat wel het geval zou zijn);
- de soorten kunnen wel in N2000-gebieden voorkomen; dan nog zijn ze niet beschermd, aangezien de Wet aangeeft geen enkele bescherming te bieden voor de voor verschillende habitattypen genoemde Typische soorten. Dus het habitat is dan "beschermd" maar de daar bij behorende soorten niet (is mij verteld door J. Schaminée). Dit gaat om situaties dat de ergens staande soort typisch is voor een of meer van de habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen. Ook hier is Nederland dus in overtreding t.a.v. de Europese regels.

- het kan ook zijn (als concreet voorbeeld geef ik het Buurserzand, N2000-gebied) dat in een gebied soorten van de Conventie van Bern voorkomen (i.c. Parnassia), die echter geen typische soort zijn voor de habitats waarvoor het betreffende gebied is aangewezen. In dit geval gaat het om Vochtige heiden en Heischrale graslanden; hiervoor is Parnassia geen typische soort. Knelpunt is hier dat de soort er voorkomt, volgens "Bern" beschermd had moeten worden maar dat dus volgens de Nederlandse wet straks niet is. (voor de duidelijkheid: volgens de huidige FFW is zij wel beschermd). De enige plantensoorten die nog beschermd zijn, zijn 5 Hr-plantensoorten (waarvan 1 mos en 1 soort die al 80 jaar niet in Nederland voorkomt); daarop kan de bescherming van habitats dus volstrekt niet stoelen.

Mijns inziens geeft deze opsomming aan dat Nederland met de Wet Natuur hoe dan ook op deze drie punten in strijd handelt met Europese verplichtingen die zij als land zelf heeft aangegaan.

Graag verneem ik van de staatssecretaris hoe hij denkt dit te repareren. Voorts ben ik erg benieuwd wanneer voor de staatssecretaris worden geacht Natura 2000-doelen te zijn gehaald, in de wetenschap dat blijkbaar typische soorten voor die doelen mogen verdwijnen.

ad 2. Het zorgplichtbeginsel.

Een tweede punt, waar ik me ernstig zorgen over maak, is dat -overigens net zoals in de huidige wet- ik me op geen enkele wijze kan beroepen op het zorgplichtbeginsel, op het moment dat ik in concrete projecten zeldzame soorten wil ontzien. Vanuit mijn hoedanigheid als vrijwilliger, en zo mogelijk ook vanuit mijn werk, probeer ik dat altijd vanuit een bepaald ethos te doen. Dat werkte altijd goed. In de huidige FFW "moet" er regelmatig iets; in de toekomst, als die wet er niet meer is, hoeft er in principe niets meer te worden onderzocht, en hoeft ook nergens meer rekening mee te worden gehouden.

Graag verneem ik van de staatssecretaris, wat met het Zorgplichtbeginsel wordt beoogd, en met name

ook hoe ik me in een concreet geval mij daarop kan beroepen en een wederpartij daarop aan kan spreken.

Ik wil het graag concreet maken: enige maanden geleden heb ik een nieuwe orchideeënsoort voor Nederland ontdekt, die als voorlopige naam "Welriekende schroeforchis" heeft gekregen (*Spiranthes cernua* var. *odorata*). Deze staat langs een watergang; nu wil het Waterschap mogelijk rioolwatereffluent door deze watergang gaan sturen, met als gevolg dat deze watergang veel voedselrijker water zal gaan voeren. Dat lijkt de doodsteek voor deze soort /enige standplaats in Nederland.

Ik ben reeds in overleg met het Waterschap, het ziet er naar uit dat zij welwillend zijn een oplossing te zoeken. Stel echter dat dat niet zo is. Hoe garandeert de staatssecretaris mij dat ik met het Waterschap aanspreken op zijn zorgplicht, de planontwikkeling zodanig kan beïnvloeden dat de planten hier kunnen overleven.

Graag zie ik daarin hoe dit zorgplichtbeginsel doorwerkt in de ruimtelijke werkelijkheid. Graag dus hier uw reactie.

ad 3. Het beheer van natuurterreinen.

Omdat de budgetten voor natuurbeheer grotendeels worden wegbezuinigd, zal een belangrijk deel van het beheer van natuurterreinen door vrijwilligers moeten worden gedaan. Nu zit er een 'bug' in de wet /die **zat** overigens ook al in de oude wet/, namelijk dat voor dichtgroeiende terreinen kapvergunningen op grond van de Boswet aangevraagd moeten worden, als deze terreinen ontdaan moeten worden van houtige opslag.

Vorig jaar heb ik al meermalen aangegeven dat dit vanuit natuurbeheer/oogpunt uitermate onwenselijk is. Desondanks is de wet in dit opzicht niet verbeterd. Dit is een regelrechte bedreiging voor verschillende grasland en heidemilieus, zeker als er voor de natuurbeheerders straks minder of geheel geen beheerbudgetten meer over zijn.

Mijn oproep aan de staatssecretaris is dan ook hoe hij verzekert dat wij als vrijwilligers niet tegen ambtelijke muren oplopen i.c. het moeten aanvragen van kapvergunningen, als wij met dichtgroeiende bedreigde natuurterreinen van houtige opslag willen ontdoen.

Voorts ben ik benieuwd wat voor sancties de staatssecretaris oplegt tegen milieucriminaliteit. Er zijn verschillende voorbeelden bekend, dat zeldzame planten uit natuurreservaten (ook Natura 2000 gebieden) worden geroofd. Stel nu dat mensen worden opgepakt, wat doet de staatssecretaris dan om de daders (financieel/ te straffen. Ik wil graag een voorbeeld geven. In Punthuizen, N2000 Dinkelland onderdeel, zijn een aantal jaren geleden alle Moeraswespenorchissen uitgestoken. Deze soort was een van de redenen om dit gebied als Blauwgrasland voor N2000 te kunnen aanwijzen. Nu is deze soort verdwenen wellicht op enkele nietbloeiende planten na, je zou bijna zeggen dat met deze roof een deel van de aanwijzingsgrond voor dit habitatype is weggevalen. Juist dus ook omdat er een aantoonbaar verband bestaat met de Europese verplichtingen, ben ik dus erg benieuwd wat de staatssecretaris voor sancties oplegt als door dit soort gedrag Natura 2000 doelen in gevaar kunnen komen.

Graag verneem ik dus uw reactie hierop en met name ook hoe u deze problematiek middels de Wet Natuur gaat helpen voorkomen. PS er zijn veel meer voorbeelden van dit gedrag, dus dit is zeker geen uitzondering.

Ik ben benieuwd naar uw antwoorden.

In afwachting daarvan verblijf ik,

Hoogachtend,

Jo (J.A.M.) Schunselaar
A. van Schendelplein 19
2624 CN Delft

